



SAVEZ ZA NOVU POLITIKU – ZAMJENIK PREDsjedNIKA

Neznanih junaka 9-11, 76300 Bijeljina

Žiro-račun: 562-003-811-89888-12, NLB Razvojna banka Bijeljina;

JIB: 4403715830002; Tel./Fax: 055/423-183;

savezzanovupolitiku@gmail.com; www.snp-bn.com



Autor: Petar Mitrović

PRAVCI RAZVOJA EKONOMSKE POLITIKE REPUBLIKE SRPSKE DO 2020. GODINE

I MAKROEKONOMSKA KRETANJA

Posmatrajući kretanja sa makroekonomskog nivoa, a prema podacima MMF, vidljivo je da kretanje razvoja ne uliva nadu brzog i uspješnog oporavka posrnule privrede Republike Srpske. Naime, prema analizama MMF-a, privredni rast u zemljama EVRO ZONE je poprilično usporen, u nekim zemljama i zaustavljen, a to se tumači kao posljedica krize, krize ideja i novih investicija, što se očito vidi na primjerima, Grčke, Španije, Italije i sličnih zemalja.

Ako se tome dodaju ratna dešavanja u Arapskim zemljama, Ukrajini itd. mogu se očekivati dalji poremećaji poskupljenja strateških proizvoda, nafte, plina, električne energije, čak i hrane. Prema procjenama najviše će biti pogođene zemlje jugoistočne Evrope, gdje spada i Republika Srpska i Bosna i Hercegovina. U zemljama jugoistočne Evrope, gdje je i RS, projektuje se slab rast BDP ispod 1% što je veoma malo, jer potrebe za dostizanje razvijenih zemalja zahtijevaju rast BDP od 5 do 10 % godišnje.

S obzirom da je sve više i više izražena domaća potražnja, ekonomija Republike Srpske se mora okrenuti većim ulaganjima u grane privrede koje se isključivo baziraju na domaćim resursima, kao što je elektroprivreda, poljoprivreda i kroz taj vid rasta stvarati uslove za povećanje izvoza i realno ublažavanje neravnomjernog uvoza i izvoza.

Goruće pitanje u ekonomiji RS, pored usporenog rasta privredne aktivnosti, predstavlja zapošljavanje. Prema statističkim podacima u RS nezaposleno je oko 150 000 radno sposobnih lica, što predstavlja stopu nezaposlenosti preko 25%. Mnogi stručni visokoobrazovani ljudi odlaze u inostranstvo što dodatno usporava razvoj privrede. U narednih pet godina društvo će morati raznim mjerama ekonomske politike privući domaće i strane investitore da ulažu u grane koje će prvenstveno biti naslonjene na prirodne i već stvorene resurse, što će predstavljati najbolji način zaustavljanja povećanja stope nezaposlenosti.

Budući da BiH želi da uđe u EU, već se sada moraju primjenjivati standardi koje propisuje EU. Ukoliko se ne budu ostvarila predviđanja porasta BDP i rasta zapošljavanja RS je osuđena na bankrot,

II MJERE KONSOLIDACIJE

Statistički podaci pokazuju da je privreda u katastrofalnom stanju, jer su gotovo svi ranije stvoreni proizvodni kapaciteti uništeni, a novi gotovo ni jedan nije otvoren. Ovo govori da se društvo, uglavnom, oslanja na tuđe finansijske izvore kroz zaduživanje kod raznih svjetskih kreditora. Stoga, da društvo ne bi otišlo u ambis, bilo bi potrebno da Vlada RS kao odgovorni organ predloži niz zakona koji će omogućiti bržu implementaciju ideja kroz oslanjanje na vlastite snage. Naime, veliki broj građana štedi novac u bankama ili ga drži van finansijskih tokova, a Vlada je ta koja će sa nizom olakšica i stimulativnih mjera omogućiti da taj novac bude plasiran tamo gdje će dati najveće efekte. Nažalost, sva sredstva štednje, sredstva IRB-a, sredstva Svjetske banke, Evropske banke za obnovu i razvoj i drugih kreditora često se plasiraju u neproduktivne investicije što dovodi da banke, a sa njima i ostali povjerioci propadaju. Takvih primjera ima dosta kao Bobar banka, Balkan Investment Bank i slično, a, nažalost, prema podacima Agencije za bankarstvo RS i Centralne banke BiH tu sudbinu čeka još niz finansijskih ustanova.

Pored toga, pod hitno se mora pristupiti smanjenju javnih rashoda, prvenstveno smanjiti broj zaposlenih u javnom sektoru, spriječiti prekomjerno zaduživanje, osim ako je usmjereno na ekonomski razvoj i stvaranje novih dobara. Posebno treba smanjiti, pa čak i ukinuti, uticaj političkih

jer se već sada ukupan dug približava cifri od 6 milijardi KM i ima tendenciju stalnog povećanja iz zaduživanja, a to u ovom momentu iznosi preko 60 % BDP.

partija na rješavanje kadrovskih pitanja u javnim preduzećima.

Jedna od mjera, koje bi društvo trebalo učiniti, je razvoj akcionarstva i to na zdravim osnovama sa jasnim naglaskom na vlasnički udio u tim organizacijama. Vrlo bitan segment na koji treba obratiti pažnju je reformisanje školstva i pravilno projektovanje i vođenje takve politike, gdje bi se školovali kadrovi prema potrebama razvoja domaće ekonomije, prvenstveno, vodeći računa o raspoloživim resursima kao šume, zemljište, rudnici, vodotoci i slično. Takođe, u narednom periodu, jedna od mjera za oporavak privrede trebalo bi da se odnosi na povećanje obima javnih radova izgradnjom puteva, kanala, nasipa i slično.

Pored mjera unutrašnje ekonomije, Vlada RS mora imati veće kontakte sa stranim investitorima i privrednicima sa jasnim ciljem povećanja zaposlenosti unutar zemlje i veću razmjenu dobara sa inostranstvom u približnom omjeru izvoza i uvoza.

Na kraju, treba istaći da nema razvoja ni perspektive RS pa ni BiH ukoliko se ne iznađu i ne obezbijede izbalansirana i koordinisana kretanja nadležnih organa ka EU. Obezbjedenjem pristupa EU biće omogućeno korištenje sredstava fondova EU bez kojih društvo dugo neće moći uhvatiti korak razvoja razvijenog svijeta.